

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 9ης Ιουλίου 2019

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών του 2019 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας των Κάτω Χωρών του 2019

(2019/C 301/19)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 21 Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Έλαβε δεόντως υπόψη της τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 21 Νοεμβρίου 2018, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε και την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία οι Κάτω Χώρες συγκαταλέγονται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 9 Απριλίου 2019 το Συμβούλιο εξέδωσε τη Σύσταση για την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ⁽³⁾ («Σύσταση για τη ζώνη του ευρώ του 2019»), η οποία περιλαμβάνει πέντε συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ («συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ»).

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ L 136 της 12.4.2019, σ. 1.

- (2) Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, οι Κάτω Χώρες θα πρέπει να διασφαλίσουν την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης για τη ζώνη του ευρώ του 2019, όπως αντικατοπτρίζεται στις κατωτέρω συστάσεις 1 και 3. Ειδικότερα, η λήψη επενδυτικών μέτρων και μέτρων για τη στήριξη της αύξησης των μισθών θα συμβάλει στην υλοποίηση της πρώτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με την επανεξισορρόπηση της ζώνης του ευρώ, η λήψη φορολογικών μέτρων θα συμβάλει στην υλοποίηση της δεύτερης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ όσον αφορά την καταπολέμηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και η μείωση της μεροληπτικής μεταχείρισης του χρέους για τα νοικοκυριά θα συμβάλει στην υλοποίηση της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ που αφορά τη μείωση της φορολογικά μεροληπτικής μεταχείρισης του χρέους.
- (3) Η έκθεση χώρας του 2019 για τις Κάτω Χώρες δημοσιεύτηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2019. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος των Κάτω Χωρών όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων ανά χώρα που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 13 Ιουλίου 2018 ⁽⁴⁾, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις ανά χώρα που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος των Κάτω Χωρών ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον, η έκθεση περιελάμβανε εμπειριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν επίσης στις 27 Φεβρουαρίου 2019. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Κάτω Χώρες παρουσιάζουν μακροοικονομικές ανισορροπίες. Συγκεκριμένα, το υψηλό ιδιωτικό χρέος και το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών συνιστούν πηγές ανισορροπιών, με διασυστορροπικό αντίκτυπο. Ο δείκτης ιδιωτικού χρέους προς το ΑΕΠ, στηριζόμενος από την οικονομική ανάπτυξη, συνέχισε την πτωτική πορεία του, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τα νοικοκυριά, αν και παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Ωστόσο, το ονομαστικό χρέος των νοικοκυριών αυξάνεται με αργούς ρυθμούς λόγω της αύξησης των τιμών των κατοικιών.
- (4) Στις 29 Απριλίου 2019, οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (5) Οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις λήφθηκαν υπόψη κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων («ΕΔΕΤ») για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο θα κάνει χρήση αυτής της διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (6) Οι Κάτω Χώρες υπάγονται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2019, η κυβέρνηση σχεδιάζει μείωση του πλεονάσματος της γενικής κυβέρνησης από 1,5 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) το 2018 σε 0,0 % του ΑΕΠ το 2022. Βάσει του εκ νέου υπολογισθέντος διαρθρωτικού ισοζυγίου ⁽⁶⁾, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —που συνίσταται σε διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ— εξακολουθεί να υπερκαλύπτεται καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει από το 52,4 % του ΑΕΠ το 2018 στο 44,6 % του ΑΕΠ το 2022. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι ευλογοφανές. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να μειωθεί από πλεόνασμα 0,8 % του ΑΕΠ το 2018 σε 0,7 % του ΑΕΠ το 2019 και 0,2 % του ΑΕΠ το 2020, υπερβαίνοντας έτσι τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει σε σταθερή πτωτική πορεία. Σε γενικές γραμμές, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι οι Κάτω Χώρες προβλέπεται να συμμορφωθούν με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2019 και το 2020. Ταυτόχρονα, θα ήταν σημαντικό να χρησιμοποιηθούν δημοσιονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές για τη στήριξη της ανοδικής πορείας των επενδύσεων, με παράλληλη τήρηση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 320 της 10.9.2018, σ. 80.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽⁶⁾ Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζόμενων έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με χρησιμοποίηση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

- (7) Όσον αφορά τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, η προβλεπόμενη αύξηση των δημόσιων δαπανών για τη μακροχρόνια περιθαλψη συνεπάγεται κινδύνους μεσαίας τάξης για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Το 2015, η κυβέρνηση μετέθεσε μεγάλο μέρος του συστήματος μακροχρόνιας περιθαλψης στις δημοτικές αρχές για να βελτιώσει την αποδοτικότητά του και να περιορίσει τις δημόσιες δαπάνες. Ο αντίκτυπος αυτής της μεταρρύθμισης στη δημοσιονομική βιωσιμότητα πρέπει να παρακολουθείται.
- (8) Από τον Νοέμβριο του 2018, τα κεφάλαια του ταμείου εγγύησης καταθέσεων, το οποίο είναι ανεξάρτητη νομική οντότητα, μεταφέρθηκαν από διαχωρισμένο λογαριασμό στην ολλανδική κεντρική τράπεζα σε λογαριασμό του Δημόσιου Ταμείου. Το ολλανδικό ταμείο εγγύησης καταθέσεων αναπτυσσόταν σταδιακά και μέχρι τότε είχε συγκεντρώσει περίπου 1 δισεκατ. EUR, ενώ οι τράπεζες όφειλαν να καταβάλουν 4 δισεκατ. EUR επιπλέον έως το 2024, τα οποία θα επενδύονταν σε διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο στοιχείων ενεργητικού χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με την οδηγία 2014/49/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014 (*) (οδηγία περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων). Με τη μεταφορά του λογαριασμού του ταμείου μειώνεται το επίπεδο του ακαθάριστου χρέους, αλλά το δημόσιο έλλειμμα παραμένει αμετάβλητο. Μετά τη μεταφορά των κεφαλαίων, το Δημόσιο Ταμείο θα μπορεί να τα χρησιμοποιήσει για τη χρηματοδότηση των δημόσιων δαπανών, αλλά θα πρέπει να τα διαθέσει σε περίπτωση που παρουσιαστεί ανάγκη κάλυψης των εκταμιεύσεων των καταθετών ή χρηματοδότησης παρεμβάσεων σύμφωνα με τη νομική εντολή του, γεγονός που ενδέχεται να επηρεάσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.
- (9) Τα ολλανδικά νοικοκυριά κατέχουν αφενός μεγάλα μη ρευστοποιήσιμα στοιχεία ενεργητικού στους τομείς της στέγασης και των συντάξεων και αφετέρου υψηλά επίπεδα χρέους. Οι μακροσκελείς ισολογισμοί καθιστούν τα νοικοκυριά ευάλωτα σε κλυδωνισμούς του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της οικονομίας. Το υψηλό επίπεδο χρέους των νοικοκυριών οφείλεται στη γενναιόδωρη φορολογική ελάφρυνση για τις πληρωμές τόκων ενυπόθηκων δανείων, αλλά και στην απουσία αποτελεσματικού μεσαίου τμήματος στην αγορά ενοικίασης ακινήτων και στις υψηλές υποχρεωτικές συνταξιοδοτικές αποταμιεύσεις. Σημαντική πρόκληση για την αντιμετώπιση του μεγάλου χρέους των νοικοκυριών συνιστά η αγορά κατοικίας, όπου δυσκαμψίες και στρεβλωτικά κίνητρα που έχουν συσσωρευτεί επί δεκαετίες διαμορφώνουν συνήθειες όσον αφορά τη χρηματοδότηση στέγης και τις τομεακές αποταμιεύσεις. Από το 2012 μέχρι σήμερα έχει ληφθεί σειρά μέτρων που εν μέρει αντιμετωπίζουν την κατάσταση αυτή. Η εξαγγελθείσα επιτάχυνση της μείωσης της έκπτωσης φόρου για τους τόκους ενυπόθηκων δανείων έχει ήδη θεσπιστεί με νόμο και θα αρχίσει να εφαρμόζεται το 2020. Παρ' όλα αυτά, η φορολογική ελάφρυνση για τις πληρωμές ενυπόθηκων δανείων παραμένει γενναιόδωρη και εξακολουθεί να οδηγεί σε σημαντικά μεροληπτική μεταχείριση του χρέους των νοικοκυριών. Ταυτόχρονα, η ιδιωτική αγορά ενοικίασης ακινήτων, το μόνο τμήμα της αγοράς που δεν επιδοτείται, δεν είναι ακόμα επαρκώς ανεπτυγμένη και αντιπροσωπεύει το 13 % του συνόλου των κατοικιών. Η απουσία μεσαίου τμήματος, που να λειτουργεί ικανοποιητικά, στην αγορά ενοικίασης ακινήτων ενθαρρύνει τα νοικοκυριά να αγοράζουν αντί να ενοικιάζουν, οδηγώντας σε υψηλούς δείκτες χρέους σε σχέση με το εισόδημα και χρηματοοικονομική ευπάθεια.
- (10) Παρότι το συνταξιοδοτικό σύστημα σημειώνει ικανοποιητικές επιδόσεις όσον αφορά την επάρκεια των συντάξεων και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, παρουσιάζει μειονεκτήματα όσον αφορά τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των γενεών, τη διαφάνεια των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και την ευελιξία. Επιπλέον, οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές εισφορές είναι υψηλές και αυξομειώνονται ανάλογα με τις επιδόσεις των συνταξιοδοτικών ταμείων. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να ενισχύσουν φιλοκυκλικές τάσεις στις δαπάνες των νοικοκυριών. Η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος θα μπορούσε, κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής, να οδηγήσει σε χαμηλότερες υποχρεωτικές συνταξιοδοτικές εισφορές και σε πιο σταθερή κατανάλωση (ή στην «εξομάλυνση της κατανάλωσης»). Η κυβέρνηση προτίθεται να προβεί σε ουσιαστική μεταρρύθμιση του δεύτερου συνταξιοδοτικού πυλώνα, προκειμένου να βελτιωθεί η κάλυψη και να δημιουργηθεί ένα περισσότερο διαφανές και ευέλικτο, και αναλογιστικά δικαιότερο σύστημα. Με την ταυτόχρονη μεταρρύθμιση των θεσμών της αγοράς κατοικίας και του συνταξιοδοτικού συστήματος θα μπορούσαν να περιοριστούν οι ισολογισμοί των νοικοκυριών και ο τομέας των νοικοκυριών να καταστεί λιγότερο ευάλωτος σε κλυδωνισμούς του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της οικονομίας, με θετικές επιπτώσεις για τη μακροοικονομική ανθεκτικότητα και την οικονομική ανάπτυξη.
- (11) Παρά το χαμηλό επίπεδο ανεργίας, τα υψηλά ποσοστά κενών θέσεων εργασίας και την αυξανόμενη έλλειψη εργαζομένων, η αύξηση των ονομαστικών μισθών παραμένει συγκρατημένη μέχρι στιγμής (1,1 % το 2017 και 2,4 % το 2018). Οι μισθοί που προβλέπονται στις συλλογικές συμβάσεις αυξήθηκαν κατά μέσο όρο κατά 2,1 % το 2018, ενώ οι μισθοί του δημοσίου σημείωσαν ταχύτερη αύξηση (κατά 3 % το δεύτερο εξάμηνο του 2018). Επιπλέον, συνήφθησαν μισθολογικές συμβάσεις οι οποίες οδήγησαν σε ονομαστική αύξηση της τάξης του 7 % σε δύο έτη για όλους τους δημόσιους υπαλλήλους της κεντρικής κυβέρνησης. Χορηγήθηκε πρόσθετη χρηματοδότηση για την αύξηση των μισθών των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπλέον, η κυβέρνηση θέσπισε διάφορα δημοσιονομικά μέτρα που μειώνουν τη φορολογική επιβάρυνση της εργασίας και επιδιώκουν να αυξήσουν το καθαρό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών των εργαζομένων. Η περαιτέρω τόνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών μέσω της ενίσχυσης των προϋποθέσεων που στηρίζουν την αύξηση των μισθών και η μεταρρύθμιση του δεύτερου πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος, ώστε να καταστεί πιο διαφανής, να εξασφαλίζει δικαιότερη μεταχείριση των γενεών και να είναι πιο ανθεκτικός έναντι των κλυδωνισμών, θα μπορούσαν να στηρίξουν την εγχώρια ζήτηση και να συμβάλουν στην επανεξισορρόπηση της ζώνης του ευρώ.

(*) Οδηγία 2014/49/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 149).

- (12) Η καταπολέμηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού είναι απαραίτητη για να καταστούν τα φορολογικά συστήματα πιο αποτελεσματικά και πιο δίκαια, όπως αναγνωρίζεται στη Σύσταση για τη ζώνη του ευρώ του 2019. Οι δευτερογενείς επιπτώσεις των στρατηγικών επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού μεταξύ των κρατών μελών απαιτούν συντονισμένη δράση των εθνικών πολιτικών για να συμπληρωθεί η ενωσιακή νομοθεσία. Οι Κάτω Χώρες έχουν λάβει μέτρα κατά του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, πλην όμως τα υψηλά επίπεδα των πληρωμών μερισμάτων, δικαιωμάτων και τόκων που πραγματοποιούνται μέσω της χώρας υποδηλώνουν ότι οι εταιρείες που επιδίδονται σε επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό εκμεταλλεύονται τους φορολογικούς κανόνες της. Μεγάλο ποσοστό των άμεσων ξένων επενδύσεων διακρατείται από «οντότητες ειδικού σκοπού». Η μη παρακράτηση φόρου επί εξερχομένων πληρωμών δικαιωμάτων και τόκων (που πραγματοποιούν δηλαδή μόνιμοι κάτοικοι της Ένωσης προς μόνιμους κατοίκους τρίτων χωρών) μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη αποφυγή των φόρων επί αυτών των πληρωμών, εάν δεν υπόκεινται σε φορολογία ούτε στην περιοχή δικαιοδοσίας στην οποία υπάγεται ο αποδέκτης τους. Η εξαγγελία λήψης μεταρρυθμιστικών μέτρων στον τομέα της φορολογίας, που συμπεριλαμβάνουν την παρακράτηση φόρου στην πηγή επί πληρωμών τόκων και δικαιωμάτων σε περίπτωση κατάχρησης ή πληρωμών προς δικαιοδοσίες με χαμηλή φορολογία, συνιστά θετικό βήμα για τη μείωση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, θα πρέπει δε να παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς.
- (13) Η αύξηση της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια οφείλεται κυρίως στην προσωρινή απασχόληση και την αυτοαπασχόληση, αν και η αύξηση των θέσεων εργασίας για τους εργαζομένους με συμβάσεις αορίστου χρόνου υπερέβη πρόσφατα την αύξηση των θέσεων προσωρινής απασχόλησης. Ωστόσο, το ποσοστό της ευέλικτης απασχόλησης παραμένει υψηλό και αντιπροσωπεύει σημαντικό μερίδιο της αγοράς εργασίας. Το υψηλό ποσοστό συμβάσεων ορισμένου χρόνου και η ραγδαία αύξηση της αυτοαπασχόλησης χωρίς μισθωτούς ερμηνεύονται από τις μεγάλες διαφορές που διαπιστώνονται στην ισχύουσα εργατική νομοθεσία, την προστασία των εργαζομένων και τη φορολογική και ασφαλιστική νομοθεσία. Η κυβέρνηση έχει εγκρίνει δέση μέτρων (νόμος για την εξισορρόπηση της αγοράς εργασίας «Wet Arbeidsmarkt in Balans») για να διευκολύνει την πρόσληψη μόνιμων υπαλλήλων και να μειώσει την ευελιξία των ευέλικτων συμβάσεων. Η εφαρμογή των μέτρων αυτών (τα οποία αναμένεται να αρχίσουν να ισχύουν το 2020) θα πρέπει να παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς. Επιπλέον, έχουν εξαγγελθεί μέτρα για την ελάφρυνση της υποχρέωσης των εργοδοτών να συνεχίσουν να καταβάλλουν μισθούς για δύο έτη σε περίπτωση ασθένειας. Ωστόσο, μέχρι στιγμής δεν έχουν ληφθεί άλλα συγκεκριμένα μέτρα. Ως εκ τούτου, κάποιοι από αυτούς τους θεσμικούς παράγοντες εξακολουθούν να δημιουργούν οικονομικά κίνητρα στους εργαζομένους για να ξεκινήσουν να εργάζονται ως αυτοαπασχολούμενοι ή να ευνοούν τη χρήση του καθεστώτος του αυτοαπασχολούμενου χωρίς μισθωτούς. Οι αυτοαπασχολούμενοι έχουν συχνότερα χαμηλότερο επίπεδο ασφάλισης έναντι αναπηρίας, ανεργίας και γήρατος, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει τη βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, η επιβολή μέτρων για την αντιμετώπιση της ψευδοαπασχόλησης έχει ανασταλεί μέχρι το 2020.
- (14) Παρά τις συνολικά ικανοποιητικές επιδόσεις της αγοράς εργασίας, η προώθηση της ισότητας των ευκαιριών όσον αφορά την απασχόληση και την ενεργητική ένταξη εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση, ιδίως για τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, για τα άτομα που δραστηριοποιούνται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα. Επιπλέον, εξακολουθεί να υπάρχει αναξιοποίητο εργατικό δυναμικό, ιδίως στην πολυπληθή πληθυσμιακή ομάδα των ημιαπασχολούμενων γυναικών.
- (15) Οι τεχνικές και ψηφιακές δεξιότητες και οι ειδικευμένοι επαγγελματίες είναι ζωτικής σημασίας για την ικανότητα καινοτομίας της ολλανδικής οικονομίας και για την αύξηση της παραγωγικότητας. Επομένως, υπάρχει ανάγκη για περισσότερες επενδύσεις στην κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης στον τομέα των ψηφιακών δεξιοτήτων, και για την προώθηση ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευσης. Για να βελτιωθεί η ικανότητα καινοτομίας της κοινωνίας χρειάζονται επίσης επενδύσεις για τη στήριξη της εκπαίδευσης στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών. Επιπλέον, η αύξηση των επενδύσεων στις δεξιότητες, την εκπαίδευση και την κατάρτιση είναι ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και της απασχολησιμότητας των ατόμων που βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας, καθώς και για την ενίσχυση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργητικής ένταξης.
- (16) Μολονότι η ένταση των επενδύσεων στους τομείς της έρευνας και της ανάπτυξης στις Κάτω Χώρες ξεπέρασε το 2 %, παραμένει χαμηλότερη από τον εθνικό στόχο του 2,5 % και από το επίπεδο των χωρών με τις υψηλότερες επιδόσεις. Από άποψη παραγωγικότητας, οι Κάτω Χώρες είναι μία από τις χώρες με τις υψηλότερες επιδόσεις σε πολλούς τομείς. Επομένως, η συνεχής αύξηση της παραγωγικότητας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την καινοτομία και θα μπορούσε να υποστηριχθεί μέσω πρόσθετων επενδύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη και στην καινοτομία, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα.
- (17) Για την επίτευξη της ενεργειακής μετάβασης και της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις, προκειμένου να εξασφαλιστεί πιο βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με αποδοτική χρήση των πόρων. Οι Κάτω Χώρες ενδέχεται να υπερκαλύψουν τους στόχους τους για το 2020 στον τομέα της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ενώ θα χρειαστεί να ληφθούν πρόσθετα μέτρα για να επιτευχθούν οι στόχοι για το 2030. Οι στόχοι για το 2020 που αφορούν την πρωτογενή ενεργειακή απόδοση και την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές δεν θα επιτευχθούν εάν δεν ληφθούν πρόσθετα μέτρα. Ο ολλανδικός στόχος για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έως το 2023 που καθορίστηκε στη συμφωνία των Κάτω Χωρών στον τομέα της ενέργειας αναμένεται να επιτευχθεί χάρη στις επενδύσεις σε υπεράκτια αιολικά πάρκα. Έως το τέλος του 2019, η κυβέρνηση σκοπεύει να εκδώσει εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, το οποίο θα παρέχει επισκόπηση των επενδυτικών αναγκών της χώρας έως το 2030 για τις διάφορες διαστάσεις της Ενεργειακής Ένωσης, στις οποίες περιλαμβάνονται η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, η ενεργειακή απόδοση, η ασφάλεια του εφοδιασμού, καθώς και ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτήν.

- (18) Οι Κάτω Χώρες είναι μια πυκνοκατοικημένη και καλά εξοπλισμένη χώρα και σημαντικός παράγοντας του τομέα της εφοδιαστικής στην Ένωση, καθώς το Ρότερνταμ είναι το μεγαλύτερο λιμάνι της Ένωσης και το Schiphol ένας από τους μεγαλύτερους αερολιμένες, η οποία ωστόσο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει πρόβλημα κυκλοφοριακής συμφόρησης. Το πρόβλημα αυτό έχει αμβλυνθεί χάρη σε πρόσθετα έργα υποδομής, αλλά εξακολουθεί να συνεπάγεται υψηλό κοινωνικό κόστος και σπατάλη χρόνου στους δρόμους.
- (19) Ο προγραμματισμός των κονδυλίων των ταμείων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να συμβάλει στην κάλυψη ορισμένων αναγκών που εντοπίστηκαν στις συστάσεις, ιδίως στους τομείς που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας του 2019. Αυτό θα έδινε τη δυνατότητα στις Κάτω Χώρες να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα εν λόγω κονδύλια σε σχέση με τους τομείς που έχουν προσδιοριστεί.
- (20) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής των Κάτω Χωρών και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2019 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στις Κάτω Χώρες κατά τα προηγούμενα έτη. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη όχι μόνο τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στις Κάτω Χώρες, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους ενωσιακούς κανόνες και κατευθύνσεις, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.
- (21) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 και είναι της γνώμης⁽⁸⁾ ότι οι Κάτω Χώρες αναμένεται να συμμορφωθούν με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (22) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 και 3 κατωτέρω. Οι εν λόγω συστάσεις συμβάλλουν επίσης στην εφαρμογή της Σύστασης για τη ζώνη του ευρώ του 2019, ειδικότερα δε της πρώτης και της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ. Οι δημοσιονομικές πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 3 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που συνδέονται με το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

ΣΥΝΙΣΤΑ στις Κάτω Χώρες να λάβουν μέτρα το 2019 και το 2020 προκειμένου:

1. Να περιορίσουν τη μεροληπτική μεταχείριση του χρέους για τα νοικοκυριά και τις στρεβλώσεις στην αγορά κατοικίας, μεταξύ άλλων υποστηρίζοντας την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα ενοικίασης. Να διασφαλίσουν ότι ο δεύτερος πυλώνας του συνταξιοδοτικού συστήματος χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη διαφάνεια, εξασφαλίζει δικαιότερη μεταχείριση των γενεών και είναι πιο ανθεκτικός στους κλυδωνισμούς. Να εφαρμόσουν πολιτικές για την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, μεταξύ άλλων ενισχύοντας τις προϋποθέσεις που στηρίζουν την αύξηση των μισθών, με σεβασμό στον ρόλο των κοινωνικών εταιρών. Να αντιμετωπίσουν τα χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος που μπορούν να διευκολύνουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, ιδίως μέσω εξερχόμενων πληρωμών, ιδιαιτέρως με την εφαρμογή των εξαγγελθέντων μέτρων.
2. Να μειώσουν τα κίνητρα της αυτοαπασχόλησης χωρίς μισθωτούς, προωθώντας παράλληλα επαρκή κοινωνική προστασία για τους αυτοαπασχολούμενους, και να πατάσουν το φαινόμενο της ψευδοαυτοαπασχόλησης. Να ενισχύσουν τις ολοκληρωμένες δραστηριότητες διά βίου μάθησης και να αναβαθμίσουν τις δεξιότητες, ιδίως των ατόμων που βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας και του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού.
3. Να χρησιμοποιήσουν δημοσιονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές για τη στήριξη της ανοδικής πορείας των επενδύσεων, με παράλληλη τήρηση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Να εστιάσουν τη σχετική με τις επενδύσεις οικονομική πολιτική στην έρευνα και την ανάπτυξη, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα, στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, στην ενεργειακή απόδοση και στις στρατηγικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και στην αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης στις μεταφορές.

Βρυξέλλες, 9 Ιουλίου 2019.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. LINTILÄ

⁽⁸⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.